

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 27 päivänä marraskuuta 2002,****valtiontuesta, jonka Saksa on myöntänyt Doppstadt GmbH:lle***(tiedoksiannettu numerolla K(2002) 4482)***(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)***(2003/282/EY)*

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (5) Doppstadt GmbH on entisen LandTechnik Schönebeck GmbH:n (LTS) ja sen täysin omistaman tytäryhtiön GS Fahrzeug- und Systemtechnik GmbH:n omaisuudenhoitoyhtiö (Auffanggesellschaft). LTS kuului kahdeksan entisen itäsaksalaisen yrityksen muodostamaan yhtymään. Yritykset yksityistettiin ensimmäisen kerran vuonna 1994 EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG:nä, jonka nykyinen nimi on Lintra Beteiligungsholding GmbH. Koska alkuperäinen yksityistämissuunnitelma kariutui joulukuussa 1996, Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben -virasto (jäljempänä "BvS") päätti tammikuussa 1997 jatkaa mahdollisesti elinkelpoisten Lintran tytäryhtiöiden rakenneuudistusta valmistellakseen nämä yritykset jälleenyntiä varten. Koska LTS oli saanut tukea, joka oli tutkittava samanaikaisesti muiden ilmoitettujen rakenneuudistustukien kanssa, asia kirjattiin ilmoittamattomaksi tueksi. Komissio teki päätöksen LTS:lle Lintra Beteiligungsholding GmbH:n kautta maksetusta tuesta Lintra Beteiligungsholding GmbH:lle myönnettyä tukea koskevassa päätöksessään ⁽²⁾ (jäljempänä "Lintra-päätös").

I MENETTELY

- (1) Saksa ilmoitti komissiolle 5 päivänä lokakuuta 1999 päivätyllä kirjeellä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti rakenneuudistustuesta, joka myönnettiin Ferdinand Doppstadtille entisen LandTechnik Schönebeck GmbH:n yksityistämiseen. Yrityksen nimi muuttui toukokuussa 1999 Doppstadt GmbH:ksi.
- (2) Komissio ilmoitti Saksalle 1 päivänä elokuuta 2000 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tämän tuen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.
- (3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa tästä tuesta.
- (4) Komissio ei saanut huomautuksia asianomaisilta.

II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

- (6) Tuensaja, Doppstadt GmbH, on entisen LandTechnik Schönebeck GmbH:n (LTS) ja sen täysin omistaman tytäryhtiön GS Fahrzeug- und Systemtechnik GmbH:n omaisuudenhoitoyhtiö (Auffanggesellschaft).
- (7) LTS:n ja GS:n operatiivinen liiketoiminta siirrettiin 10 päivänä toukokuuta 1999 uuteen yhtiöön, jonka osakepääoma oli 25 641 euroa ⁽⁴⁾. Samana päivänä yhtiön

⁽³⁾ Komission päätös 2001/673/EY, tehty 28 päivänä maaliskuuta 2001, valtiontuesta, jonka Saksa on toteuttanut EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG:n hyväksi (nykyisin Lintra Beteiligungsholding GmbH, yhdessä Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH:n, LandTechnik Schlüter GmbH:n, ILKA MAFA Kältetechnik GmbH:n, Motoren- und Systembautechnik GmbH:n, SKL Spezialapparatebau GmbH:n, Magdeburger Eisengießerei GmbH:n, Saxonía Edelmetalle GmbH:n ja Gothaer Fahrzeugwerk GmbH:n kanssa), EYVL L 236, 5.9.2001, s. 3

⁽⁴⁾ Euroissa ilmoitettuihin määriin sisältyy muuntolaskelmista johtuvia pyöristyksiä (muuntokerroin 1,95).

⁽¹⁾ EYVL C 278, 30.9.2000, s. 17.

⁽²⁾ Ks. alaviite 1.

- osakkeet siirrettiin Ferdinand Doppstadtille. Tämän yhtiön nimi on Doppstadt GmbH. Sen jälkeen LTS:n ja GS:n toiminta lopetettiin.
- (8) Doppstadt GmbH sijaitsee Schönebeckissa, Sachsen-Anhaltin osavaltiossa. Se tuottaa eri teholuokkiin kuuluvia kuljetusajoneuvoja, ympäristötekniikkaa, niittosilppureita ja järjestelmäkomponentteja. Toukokuussa 2002 Doppstadt GmbH:lla oli 305 työntekijää.
- (9) Investoijaksi valittiin Ferdinand Doppstadt vuoden 1999 alussa toimeenpannun avoimen tarjouskilpailun perusteella. Kiinnostuneita yrityksiä oli 21. Doppstadt teki parhaan tarjouksen yhteistyöstä kiinnostuneiden yritysten kanssa käydyissä neuvotteluissa. Uuden yrityksen ostohinta oli 25 641 euroa.
- (10) Investoija Ferdinand Doppstadt on seitsemän yrityksen muodostaman yhtymän operatiivinen johtaja. Yhtymä toimii ajoneuvo- ja huoltopalvelualoilla sekä ulkomaanjakelussa. Ennen yrityskauppaa F. Doppstadtin yritysten palveluksessa oli yhteensä 38 henkilöä.
- 1. Rakennemuutos**
- (11) Alun perin rakennemuutoskauden oli määrä kestää toukokuusta 1999 joulukuun loppuun 2002. Alkuperäisessä rakennemuotossuunnitelmassa investointien ja rakennemuotostoimenpiteiden (mukaan luettuna julkisen rahoituksen) arvo oli 39,722 miljoonaa euroa. Investoinnit keskittyvät vanhentuneiden koneiden ja laitteiden korvaamiseen, tuotantoprosessin laadun ja joustavuuden parantamiseen ja ympäristönormien noudattamiseen.
- (12) Investoija korottaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2002 yhtiön osakepääoman 10,25 miljoonaan euroon ja antaa yhtiön käyttöön tarvittavan vähintään 14 miljoonan euron käyttöpääoman.
- (13) Rakennemuotuksen tavoitteena on toimitettujen tietojen mukaan saattaa loppuun tuotevalikoiman täydentäminen ja järjestelmällinen laajentaminen. Olennainen osa rakennemuotossuunnitelmaa on käyttää hyväksi Doppstadt-yhtymän synergiaetuja markkinoimalla ajoneuvoja Doppstadtin vakiintuneella tuotemerkillä. Tulevan strategian mukaan Doppstadt GmbH aikoo keskittyä kunta-alalle ja toimia täydellisen kuljetusajoneuvovalikoiman toimittajana. Lisäksi enintään 25 prosenttia tuotantokapasiteetista on uuden suunnitelman mukaan määrä käyttää Doppstadt Calbe GmbH:n alihankintasopimusten mukaiseen tuotantoon. Muun kapasiteetin käyttö aiotaan varmistaa nykyisten ja edelleen kehitettyjen mallien sekä uusien tuotteiden tuotannolla. Lisäksi ilmoitettiin, että 25 prosenttia tulevasta liikevaihdosta on tarkoitus tulla tuotannon siirtämisen kautta Velbertiin ja Calbeen sijoitustuneista yrityksistä.
- (14) Tuotteiden myynnin on määrä tapahtua DVG Doppstadt Vertriebsgesellschaft GmbH:n tuella ja Saksassa ja ulkomailla jo olemassa olevia myyntiverkostoja hyödyntämällä. Myynnin lasketaan olevan vähintään 500 päätuotteen – erikoiskuljetusajoneuvon TRACin (jäljempänä "Trac") – yksikköä, ja myynnin ennustetaan kasvavan rakennemuotuksen loppuunsaattamiseen asti vuosittain 10–15 prosenttia.
- (15) Liiketoiminnan tulevaa kehitystä koskevassa ennusteessa pidettiin vuoden 2002 osalta lähtökohtana [...] (*) miljoonan euron positiivista tulosta ja [...] (*) miljoonan euron liikevaihtoa. Vuoden 2003 voittoennuste oli [...] (*) miljoonaa euroa liikevaihdon ollessa [...] (*) miljoonaa euroa.
- (16) Doppstadt GmbH:n myynti jakautui vuonna 2000 seuraavasti: Saksaan [...] (*) prosenttia, Itsenäisten valtioiden yhteisöön [...] (*) prosenttia, Länsi-Eurooppaan [...] (*) prosenttia.
- (17) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä (jäljempänä "menettelyn aloittamispäätös") komissio selvitti rakennemuotossuunnitelman rahoitusta seuraavasti:

(*) Tätä tekstiä on osin muokattu, jotta varmistetaan, ettei luottamuksellista tietoa paljasteta; nämä kohdat on kirjoitettu hakasulkuihin.

(miljoonaa euroa)

Kustannukset		Rahoitus		
		BvS/Osavaltio		Investoija
Investoinnit	27,13	Hyväksytyt tukiohjelmat:		6,934
		Yht. ohjelman varat ⁽⁵⁾	8,14	
		Investointituki ⁽⁶⁾	5,42	
		Sachsen-Anhaltin osavaltion tuki	12,079	
Rakennemuutostukustannukset	12,58			
Tappioiden kattaminen	6,4	BvS-tuki	13,552	
Käyttöpääoma	6,685	BvS	2,6	14,07
Alkuperäiset tuotantolaitokset	6,6	BvS	6,6	
Saatavista luopuminen	5,415	BvS	5,415	
Yhteensä	74,901		53,896	21,004
			= 72 %	= 28 %

Huomautus: Taulukkoon sisältyy pyöristettyjä lukuja eikä se ole aritmeettisesti virheetön.

⁽⁵⁾ Alueellisia elinkeinorakenteita edistävän Saksan yhteisen tukiohjelman "Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur" 27. puitesuunnitelma. Valtiontuki C 84/98, joka hyväksyttiin 21 päivänä huhtikuuta 1999 tehdyllä komission päätöksellä. Päätös annettiin Saksalle tiedoksi 17. toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä SG(1999) 03472.

⁽⁶⁾ Investointien verohuojennuksia koskeva laki (Investitionszulagengesetz) 1996, valtiontuki N 494/A/95, päätös annettiin Saksalle tiedoksi 11. huhtikuuta 1996 päivätyllä kirjeellä SG (96) 3794.

(18) Taulukossa ilmoitetun rahoituksen lisäksi Saksa laski rakennemuutostuksen rahoitukseen mukaan myös 2,8 miljoonan euron suuruisen henkilöstökustannuksiin liittyvän tuen. Tämä tuki muodostuu siitä, että Doppstadt GmbH:n työntekijät ovat osaksi luopuneet palkastaan rakennemuutostuskauden aikana.

2. EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettelyn aloittamispäätös

(19) Komissio totesi menettelyn aloittamispäätöksessä, että investoija F. Doppstadtilla ei ollut ennestään kokemusta kuljetusajoneuvoista ja että hän kykeni tarjoamaan rahoitusta vain rajallisesti. Lisäksi komissio totesi, että sillä ei ollut riittävästi tietoja merkityksellisistä markkinoista, jotta se olisi voinut päätellä, ovatko varsin kunnianhimoiset myyntitavoitteet, joihin yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus perustuu, realistiset ja uskottavat. Näin ollen komissio epäili, voiko rakennemuutostussuunnitelma palauttaa yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden.

(20) Lisäksi komissio totesi menettelyn aloittamispäätöksessä, että sillä ei ollut riittävästi tietoja, jotta se olisi voinut sulkea pois sen mahdollisuuden, että LTS:lle vuonna 1997 myönnetty tuki, joka muodostui 5,3 miljoonan euron saatavista luopumisesta, olisi katsottava meneillään olevaan rakennemuutostukseen myönnettyksi tueksi. Tästä syystä tuki otettiin menettelyn aloittamispäätöksessä huomioon osana rakennemuutostuksen rahoitusta. Tällä perusteella todettiin, että julkisen rahoituksen osuus oli 53,896 miljoonaa euroa, mikä vastaa 72 prosenttia kokonaiskustannuksista. Tuensaajan osuus on 21,004 miljoonaa euroa eli 28 prosenttia kokonaiskustannuksista. Näin ollen komissio epäili, voidaanko investoijan osuus katsoa merkittäväksi, niin kuin yritysten pelastamista ja rakennemuutostusta koskevissa suuntaviivoissa edellytetään.

(21) Komissio huomautti myös, että suunniteltu rakennemuutostus koostui pääosin investoinneista. Yhteensä 39,732 miljoonan euron rakennemuutostustoimenpiteistä 27,133 miljoonaa euroa (69 prosenttia) oli investointeja. Tämä viittaa siihen, että investointi saattaa olla luonteeltaan pikemminkin uusi investointi kuin rakennemuutostus. Siinä tapauksessa on epäiltävä, onko tuki oikeassa suh-

teessa kustannuksiin ja hyötyyn. Jos hanketta on pidettävä uutena investointina eikä rakenneuudistuksena, hankkeen tuki-intensiteetissä on sovellettava tuen alueellista enimmäisrajaa.

- (22) Lisäksi komissio muistutti, että vielä vireillä olevassa Lintra Beteiligungsholding GmbH:ta koskevassa asiassa C 41/99 tehtävässä lopullisessa päätöksessä LTS:lle voidaan määrätä lisävastuita ja että nämä vastuut olisi lisättävä rakenneuudistussuunnitelman kustannuksiin. Tällaiset lisävastuut olisi otettava huomioon arvioitaessa, voidaanko rakenneuudistussuunnitelmalla varmistaa yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus ja onko tuki oikeassa suhteessa kustannuksiin ja hyötyyn.

III SAKSAN HUOMAUTUKSET

- (23) Saksa esitti huomautuksensa menettelyn aloittamispäätöksestä 6 päivänä marraskuuta 2000 päivätyssä kirjeessä. Saksa tiedotti komissiolle rakenneuudistussuunnitelmaan tehdyistä muutoksista 21 päivänä syyskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä. Saksan esittämistä huomautuksista tehdään selkoa seuraavassa.

1. Lintra-päätöksestä aiheutuvat sitoumukset

- (24) Esillä olevassa menettelyssä huomioon otettavien entiselle LTS:lle mahdollisesti määrättävien lisävastuiden osalta Saksa viittaa huomautukseen, jonka se on esittänyt Lintra Beteiligungsholding GmbH:ta koskevassa asiassa C-41/99. Huomautus koskee Lintran yhteensä 4 088 648,54 euron suuruisia saatavia LTS:ltä. ⁽⁷⁾ LTS maksoi nämä saatavat selvitystilän yhteydessä.

2. Hankkeen määrittelyminen rakenneuudistukseksi

- (25) Saksa ilmoittaa entisen LTS:n yksityistämisen rakenneuudistusluonteesta, että rakenneuudistussuunnitelma täyttää kaikki suuntaviivoissa esitetyt edellytykset. Uusi investoija on jatkanut vuodesta 1999 selvitystilassa olleen LTS/GS:n liiketoimintaa keskeytyksettä. Ensimmäinen rakenneuudistustoimenpide oli omaisuudenhoitoyhtiö Doppstadt GmbH:n perustaminen; yhtiö jatkoi kahden edeltäjänsä liiketoimintaa seuraavasti:

— alkuperäisistä 260 työntekijästä jäi aluksi 192,

— tilauskanta pysyi samana,

— olemassa olevat sopimukset entisten tavarantoimittajien kanssa säilytettiin,

— tuotannon määrä pysyi samana, tuotevalikoimaa muutettiin,

— tuotantolaitos pysyi samana,

— prosessit sekä raaka-aineet ja varastot säilyivät,

— tekniset edellytykset pysyivät samoina.

- (26) Yrityksen toimintaa jatkettiin siten aluksi samoin kannattamattomin ehdoin, jotka olivat vallinneet, kun yrityksen edeltäjät joutuivat selvitystilaan. Samalla toteutettiin vaiheittain ostajan laatima rakenneuudistussuunnitelma.

- (27) Saksan ilmoituksen mukaan rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyvät seuraavat toimenpiteet:

a) Sisäiset toimenpiteet

— henkilöstö: uuden yhtiön palvelukseen otettujen työntekijöiden koulutus; tulevaisuuden turvaaminen koulutustoimia lisäämällä,

— myynti: integrointi Doppstadt-ryhmän olemassa olevaan myyntiverkostoon,

— tuotevalikoima: olemassa olevan tuotevalikoiman mukauttaminen lopettamalla kannattamattomien ajoneuvojen tuotanto ja korvaamalla se uusilla ajanmukaisilla tuotteilla sekä lupaavien markkinasegmenttien valtaaminen,

— rakenneuudistustoimenpiteet, joita ei voida kapitalisoida: tuotantolinjajärjestelyjen tarkistaminen ja työprosessien järjeistäminen tavoitteena yrityksen tuotannon muuttaminen suursarjatuotannosta nykyaikaiseksi asiakaskohtaisesti suunniteltujen erikoiskoneiden tuotannoksi;

b) Investoinnit

— investointien jälkeensäneisyyden korjaaminen: olemassa olevien tuotantolaitosten ajanmukaistaminen, jotta lainsäädännön ympäristömääräykset täyttyvät, laadun parantaminen, joustavoittaminen, vanhojen työkalujen ja koneiden korvaaminen;

c) Rahoitustoimenpiteet

— ostajan, henkilöstön, BvS:n ja Sachsen-Anhaltin osavaltion pääomaosuudet; tappioiden kattaminen.

⁽⁷⁾ Silloin kun LTS kuului LINTRAan, yrityksen nimenä oli Land-Technik Schlüter GmbH.

- (28) Saksan mukaan investoinnit muodostavat vain osan yrityksen rakenneuudistusta ja ovat erottamaton osa koko rakenneuudistussuunnitelmaa. Investoinnit eivät yksinään riitä palauttamaan yrityksen elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä, ellei myös työprosesseja järjestetä uudelleen ja järjeitetä, tuotevalikoimaa ajanmukaisteta ja rahoitusta järjestetä uudelleen.
- (29) Näin ollen Saksa katsoo, että rakenneuudistussuunnitelma täyttää rakenneuudistuksia koskevissa suuntaviivoissa asetetut edellytykset, eikä sitä voida pitää uutena investointina aluepoliittisessa mielessä.

3. Rakenneuudistussuunnitelman toteuttamiskelpoisuus

- (30) Investoijan osalta Saksa toteaa, että Doppstadtin perheellä, jonka yrityksissä Ferdinand Doppstadt toimi ennen kuin aloitti itsenäisen liiketoiminnan, on yli 30 vuoden kokemus kuljetusajoneuvojen valmistuksesta. Ne käytännöt kokemukset, joita oli hankittu perheen toiminnassa maatalouden, kunnallishallinnon palvelujen, myynnin ja Unimog-merkin ja muiden merkkien asiakaspalvelun alalla, tuotiin suoraan mukaan kuljetusajoneuvojen kehitykseen. Doppstadt kehitti 1970-luvun alkuvuosina Mercedes Benz MB-Trac 65:n ohjaushydrauliikkaa. Samana ajanjaksona Doppstadt testasi myös Deutz-INTRAC-traktoreita.
- (31) Doppstadt on koko ajan keskittynyt kehittämään erityismarkkinasegmentteihin järjestelmäratkaisuja, jotka ovat suurelta osin olleet asiakaskohtaisia. Aiemmin Doppstadtin kehittämien kiintotyökoneiden käyttämiseen tai liittämiseen ajoneuvoihin on käytetty Doppstadtin omia tai joissakin tapauksissa muiden valmistajien kuljetusajoneuvoja (esimerkiksi Grizzly-ajoneuvoja on käytetty Steyr-Tracin ja Doppstadt-muuntajan yhdistämiseen).
- (32) Saksa ilmoittaa investoijan tarjoamasta rahoituksesta, että ostajan rahoitusveloitteet on turvattu yksityistämissopimuksen mukaisesti 2,05 miljoonan euron pankkitakauksella, tavanomaisin ehdoin myönnettyllä pankkitakauksella, jolla turvataan 6,934 miljoonan euron investointiveloitteet ja investointiluotolle myönnettyllä pankkitakauksella, jolla turvataan 14,07 miljoonan euron operatiivinen rahoitus. Saksan mukaan näiden rahoitusta koskevien pankkitakausten pitäisi olla riittäviä poistamaan komission epäilyt investoijan luottokelpoisuudesta.
- a) *Muutettu rakenneuudistussuunnitelma*
- (33) Lisäksi Saksa esitti muutetun rakenneuudistussuunnitelman. Saksan antamien tietojen mukaan suunnitelmaa oli muutettava niiden ongelmien vuoksi, joita oli ilmennyt päätuotteen Tracin markkinoille saattamisessa.
- (34) Saksa ilmoittaa, että yritys ei ole päässyt alkuperäisiin liikevaihto- ja tulostavoitteisiin pääosin siitä syystä, että kuljetusajoneuvojen toimialan liikevaihtotavoitteita ei ole saavutettu. Kun investoija otti yrityksen hoitaakseen, pidettiin varmana, että LTS:n päätuote Trac voitaisiin saattaa markkinoille lyhyen ajan kuluessa. Rakenneuudistustoimenpiteiden toteuttaminen (tuotannossa, logistiikassa ja myynnissä) aloitettiin olettaen, että Trac oli valmis markkinoille. Näin ollen työntekijöiden määrää ja varastoja kasvatettiin voimakkaasti. Ensimmäiset Tracit toimitettiin asiakkaille vuoden 2000 lopulla, ja vasta tässä vaiheessa tuli selvästi ilmi, että Trac oli teknisesti vanhanaikainen eikä vastannut asiakkaiden nykyaikaiselle monikäyttöiselle kuljetusajoneuvolle asettamia vaatimuksia.
- (35) Rakenneuudistuskautta pidennetään muutetussa rakenneuudistussuunnitelmassa vuodella. Positiivista tulosta odotetaan alun perin ilmoitetun vuoden 2002 sijasta vasta vuonna 2003. Seuraavassa esitetään muutetun suunnitelman tärkeimmät kohdat.
- (36) Tuotannon, tekniikan ja kehityksen aloille palkattiin tammikuussa 2001 uusi johtaja. Trac-sarjan ajanmukais-tamista varten muodostettiin erillinen suunnitteluryhmä, ja uusi tuote kehitettiin. Työprosesseja optimoitiin ja käyttöön otettiin ryhmätyöskentely. Työntekijöitä vähennettiin 30 päivästä kesäkuuta 2001 alkaen 71 henkilöä.
- (37) Yhteistyötä kauppiaiden kanssa tarkistettiin, ja sitä koskevat vaatimukset määriteltiin uudestaan. Yritykseen haetaan vielä yhtä johtohenkilöä, ja rakenneuudistusprosessissa yrityksen tukena on käytetty ulkopuolisia konsultteja. Vuoden 2001 elokuussa perustettiin neuvonantava elin, jonka avulla pyritään parantamaan valvontaa ja edistämään mahdollisten ongelmien riittävän varhaista tunnistamista.
- (38) Investoinneista ilmoitettiin, että 18 päivään kesäkuuta 2001 mennessä oli jo toteutettu 10,063 miljoonan euron investoinnit. Investointien kokonaismäärä on kuitenkin 9,581 miljoonaa euroa pienempi, koska yritys aikoo luopua oman voimalaitoksen rakentamisesta. Energiamarkkinoiden vapauttamisen vuoksi oman voimalaitoksen ylläpito ei ole tarpeellista eikä taloudellisesti järkevää.
- (39) Muiden rakenneuudistustoimenpiteiden kustannukset nousevat (alkuperäisen arvion 12,589 miljoonasta eurosta) 4,777 miljoonaa euroa 17,367 miljoonaan

euroon. Vuoden 2001 kesäkuuhun mennessä toimenpiteitä oli toteutettu 13,603 miljoonan euron arvosta. Lisärahoituksen tarve johtui Trac-sarjan ajanmukaistamisen tarpeesta. Tracien kehittämiseen tarvitaan [...]*(*) miljoonaa euroa. Tuotteen esittelyyn ammattimessuilla ja muihin Tracien markkinoinnin ja myynnin tukitoimenpiteisiin tarvitaan [...]*(*) miljoonaa euroa. Lisäksi tarvitaan [...]*(*) miljoonaa euroa yrityksen organisaation uudistamiseen (ryhmytöskentelyn käyttöönotto, sisäisen viestinnän parantaminen, tuottavuuden lisääminen ja ulkopuoliset konsultit). Lisäksi yrityksen nykytila edellyttää [...]*(*) miljoonan euron lisäystä käyttöpääomaan.

- (40) Saksa ilmoittaa, että lisätoimenpiteet rahoitetaan valtiontuilla. Koska laskeneet investointikustannukset vähentävät vastaavasti investointitukia, rakenneuudistukselle myönnettyjen tukien kokonaismäärä on uuden suunnitelman mukaan 45,409 miljoonaa euroa; määrä on alkuperäisessä suunnitelmassa esitettyä määrää alhaisempi. Investoijan rahoitusosuus ei muutu. Näin ollen muutetun rakenneuudistussuunnitelman mukaiset rakenneuudistuksen kokonaiskustannukset ovat 69,26 miljoonaa euroa. Määrä on 3,071 miljoonaa euroa alkuperäisen suunnitelman mukaisia kustannuksia pienempi.

- (41) Komission menettelyn aloittamispäätöksessä esittämän rakenneuudistuksen rahoitusta koskevan toteamuksen osalta Saksa myöntää, että 2,6 miljoonan euron suurinen BvS-laina ja 6,6 miljoonan euron omaisuuden siirto ovat rakenneuudistustukia. Saksa kuitenkin korostaa, että investoijan uudesta yrityksestä maksama 25 641 euron hinta pitäisi laskea investoijan osuuteen.

- (42) Seuraavalla taulukolla havainnollistetaan ennustetta, joka koskee yrityksen tulevaa uuden suunnitelman mukaista taloudellista kehitystä:

(Miljoonaa euroa)

	2001 (vanha)	2001 (uusi)	2002 (vanha)	2002 (uusi)	2003 (vanha)	2003 (uusi)
Liikevaihto	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
Tulos	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*

Huomautus: Taulukkoon sisältyy pyöristettyjä lukuja.

- (43) Saksa ilmoittaa, että uuden suunnitelman mukaan yrityksen elinkelpoisuuden palauttaminen viivästyy vuodella alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Positiiviseen tulokseen arvioidaan päästävän alun perin suunnitellun vuoden 2002 sijasta vasta vuonna 2003.

Liikevaihdon kasvu syntyy aluksi pääosin ympäristötekniikan tuotannosta. Uuden Trac-sarjan markkinoille saattamisen jälkeen – vuodesta 2003 lähtien – nämä tuotteet muodostavat uuden suunnitelman kulmakiven ja tuottavat kolmanneksen liikevaihdosta. Trac-ajoneuvojen osuuden (varaosat mukaan luettuina) arvioidaan olevan vuonna 2003 noin [...]*(*) prosenttia koko liikevaihdosta.

**Trac-ajoneuvojen (varaosat mukaan luettuina)
suunnitelman mukainen osuus yrityksen
koko liikevaihdosta**

	2001		2002		2003	
	Miljoonaa euroa	%	Miljoonaa euroa	%	Miljoonaa euroa	%
Koko liikevaihto	28,8	100	[...]*	100	[...]*	100
Trac	3,8	13,3	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
Varaosat	2,8	9,9	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*

Huomautus: Taulukkoon sisältyy pyöristettyjä lukuja.

- (44) Saksa ilmoittaa, että uuden myyntisuunnitelman mukaan Trac-ajoneuvoja on myytävä [...]*(*) kappaletta vuonna 2002 ja [...]*(*) kappaletta vuonna 2003, jotta niiden osalta päästään arvioituun liikevaihtoon. Rakenneuudistuksen loppuun saattamisen jälkeen myynnin on arvioitu olevan [...]*(*) yksikköä vuodessa.

b) *Markkinatiedot*

- (45) Saksa ilmoitti, että Doppstadt GmbH toimii markkinasegmentissä "eri teholuokkiin kuuluvat kuljetusajoneuvot". Sen tuotevalikoimaan kuuluu sellaisia asiakaskohdittaisia kunnallis- ja erikoisajoneuvoja, joita voidaan käyttää monissa eri oloissa ja monilla eri aloilla. Koska ajoneuvojen ominaisuuksiin kuuluu, että niiden kanssa voidaan käyttää monia sellaisia lisävarusteita ja erikoislaitteita, joita tarvitaan muilla aloilla, niitä voidaan käyttää perinteisinä traktoreina maataloudessa sekä muualla kuin maatalousalalla. Toimitetut tiedot havainnollistavat monien maatalous- ja kunnallisan alan rakentamisen ja metsätalouden alan lisävarusteiden mahdollista käyttöä. Doppstadtin kuljetusajoneuvojen pääasiallisia kohdemarkkinoita ovat kunnat (kaupungit ja maaseutukunnat), maatalousalan yksityiset yritykset ja metsätalousyritykset. Doppstadt GmbH:n tarjoama uusi kuljetusajoneuvovalikoima kattaa teholuokat 60 kilowattista ylöspäin mutta kohdistuu ensisijaisesti ylempään yli 85 kilowatin segmenttiin.

- (46) Saksa ilmoittaa, että yhteisön markkinoiden markkinavolyymiä ja kilpailijoita selvitetään käytetään lähtökohdina traktorimarkkinoita. On kuitenkin muistettava, että traktorien ja kuljetusajoneuvojen markkinat eivät ole täysin homogeeniset eivätkä niiden tuotteet ole suoraan vaihdettavissa keskenään, koska kilpailevien tuotteiden mahdolliset käyttötavat eivät täysin vastaa toisiaan. Doppstadt-kuljetusajoneuvot on suunniteltu monikäyttöajoneuvoiksi, joiden avulla voidaan käyttää erikoislaitteita. Vaikka näillä ajoneuvoilla on tietyiltä osin samoja toimintoja kuin kuorma-autoilla, niitä ei yleensä ole tarkoitettu käytettäväksi aloilla, joilla kuorma-autoja normaalisti käytetään. Päällekkäisyydet kuorma-autojen kanssa eivät ole kovin merkittäviä, ja 90 prosenttia tuotteista on sellaisia, että traktorit ja kuljetusajoneuvot ovat vaihdettavissa keskenään. Siksi merkityksellistä markkinavolyymiä selvitetään traktorimarkkinoiden perusteella.
- (47) Vuosina 1995–1997 traktorien kysyntä kasvoi yhteisön markkinoilla noin 6 prosenttia vuosittain. Vuosina 1997–1998 kasvu putosi 2 prosenttiin. Vuodesta 1998 lähtien uusien ajoneuvojen kysyntä on pysähtynyt. Yli 85 kilowatin teholuokkaan kuuluvien traktoreiden kysyntä on kuitenkin viime vuosina lisääntynyt huomattavasti, toisin kuin muiden segmenttien traktorien kysyntä. Tässä segmentissä rekisteröityjen ajoneuvojen osuus nousi vuosina 1995–1999 Saksassa 25 prosentista 33 prosenttiin.
- (48) Saksan traktorimarkkinoilla Doppstadt GmbH:n tärkeimpiä kilpailijoita ovat Fendt (21 prosenttia), John Deere (20 prosenttia), Case/Steir (13 prosenttia), Deutz-Fahr (9 prosenttia), New Holland (6 prosenttia) ja Massey Ferguson (5 prosenttia), jotka jakavat keskenään noin 75 prosenttia markkinoista. Jäljelle jäävä 25 prosenttia jakautuu useiden eurooppalaisten ja aasialaisten valmistajien kesken. Vuonna 2001, ennen uuden Tracin saattamista markkinoille, Doppstadt GmbH:n markkinaosuus oli kuljetusajoneuvojen osalta noin 3 prosenttia.
- (49) Yhteisön traktorimarkkinoita hallitsevat tärkeimmät kilpailijat New Holland (16 prosenttia), Agco (12 prosenttia), J Deere (12 prosenttia), Case/Steir (10 prosenttia) ja Massey Ferguson (8 prosenttia). Doppstadt GmbH:n markkinaosuus oli 0,2 prosenttia vuonna 1999 ja siten merkityksetön.
- (50) Tulevien markkinanäkymien osalta Saksa ilmoittaa, että koska yhteisö säätää markkinoita, maatalouskonesektorin traktorien ja kuljetusajoneuvojen kysyntä on Länsi-Euroopassa suhteellisen vakaata, eikä siihen vaikuta sellaisten tekijöiden kuin vehnän hinnan jne. maailmanlaajuisen kehitys. Maanviljelijöiden hyötyajoneuvotarpeet ovat kuitenkin muuttuneet viime vuosina erityisesti ajoneuvojen joustavuuden ja tehon osalta. Monet entiset pienviljelijät toimivat nykyisin myös suurehkojen maatilojen ja/tai kunnallisviranomaisten alihankkijoina ja tarvitsevat siksi tehokkaita ja monipuolisia kuljetusajoneuvoja, joilla pystytään muokkaamaan erilaisia maaperätyyppisiä entistä nopeammin ja tahtamaan pidempiä matkoja.
- (51) Saksan mukaan kuljetusajoneuvojen kysyntään kunnallishallinnon alalla (katujen ja puistojen kunnossapito ja maisemanhoito) vaikuttavat olennaisesti entistä tiukemmat ympäristönsuojelusäännökset, ja sitä on näin ollen pidettävä vakaana.
- (52) Saksan päätelmä on, että traktorien ja kuljetusajoneuvojen markkinoilla vallitsee tällä hetkellä matalasuhdanne. Siitä huolimatta Doppstadt GmbH:lla on markkinapotentiaalia kasvualoilla, ennen muuta siksi, että yritys tarjoaa asiakaskohtaisia ajoneuvoja ylimpien ja alimpien teholuokkien erityismarkkinasegmenteissä, joilla kasvu on merkittävä, vaikka kokonaiskysyntä onkin pysähdyksissä.
- (53) Saksan antamien tietojen mukaan erityisesti päätuote Tracia on pidettävä erikoistuotteena, joka sijoittuu tavanomaisen traktorin (maataloustraktorin) ja Unimogin, DaimlerChryslerin monikäyttöajoneuvon, välimaastoon. Saksa esitti markkina-analyysin, jonka oli laatinut Management Engineers -niminen, erityisesti tekniikkaan keskittynyt konsulttiyritys ja jossa valotetaan erityisesti uuden Tracin näkymiä. Markkina-analyysin mukaan aiemmin esiintyneet tekniset ongelmat on uudessa Tracissa ratkaistu. Trac vastaa nyt kohdemarkkinoiden teknisiä vaatimuksia. Selvityksessä päädytään toteamaan, että Tracille on olemassa markkina-alue, jota kilpailijat eivät tähän mennessä ole valloittaneet. Selvityksen mukaan tämä alue on palautettavissa seuraaviin tekijöihin.
- (54) Uudet Tracit on tarkoitettu ennen muuta yli 85 kilowatin segmenttiin, joka on viime vuosina kasvanut traktorimarkkinoiden yleisestä matalasuhdanteesta huolimatta. Vuosina 1995–2001 tämän segmentin ajoneuvojen osuus rekisteröinneistä kasvoi Saksassa 31 prosentista 40 prosenttiin.
- (55) Trac perustuu Mercedes Benzin vanhaan malliin MB-Traciin, jota ei enää valmisteta. MB-Traceja käytetään kuitenkin edelleen paljon, ja ne alkavat pian olla vanhentuneita. Uusi Trac on todennäköisesti valinta MB-Tracin tilalle. MB-Tracin patentin hankkineella Doppstadt GmbH:lla on mahdollisuus hyödyntää MB-Tracin vanhoja myyntikanavia.

(56) Uusi Trac tarjoaa monipuolisia käyttömahdollisuuksia, ja sitä voidaan käyttää traktoreiden perinteisten kohde-markkinoiden, maatalouden markkinoiden, lisäksi muillakin aloilla, joilla tällaisten tuotteiden tarve on kasvussa. Muita asiakkaita ovat kunnat sekä sellaiset yritykset, jotka tarvitsevat erikois- ja monikäyttöajoneuvoja, kuten lentoasemat, rakennusalan yritykset, rautatiealan yritykset ynnä muut.

(57) Koska DaimlerChrysler on aikeissa keskittyä monikäyttö-konseptinsa ("Unimogin") osalta tieajoneuvoihin, tämän markkinasegmentin odotetaan kasvavan. Markkinaselvityksessä pidetään mahdollisena, että vuoden 2003 jälkeen Traceja myydään koko Euroopassa vuosittain [...](*)-[...](*)-kappaletta. Doppstadt-kauppiaille tehdyssä ja analyysiin sisällytettyssä kyselyssä saatiin tulokset seuraavat myyntiarviot:

Tracien arvioitu myynti (Doppstadt-kauppioiden mukaan)

	2003	2004	2005	2006
Saksa	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*
Eurooppa	[...]*	[...]*	[...]*	[...]*

c) Yrityksen tuloskehitys

(58) Tracin lisäksi yrityksen liikevaihdon on määrä kertyä pääosin ympäristötekniikasta. Kun investoijan eri toimipaikkojen toiminta oli yhdistetty vuonna 2000, tämän segmentin liikevaihtoa pystyttiin kasvattamaan 294 358 eurosta 9,6 miljoonaan euroon, ja vuonna 2001 liikevaihto ylitti rakenneuudistussuunnitelman mukaiset 13 miljoonaa euroa.

(59) Lisäksi Saksa toteaa, että uusi Trac on nyt saatettu markkinoille menestyksekkäästi. Sen jälkeen, kun Trac oli maaliskuussa saatettu markkinoille, Doppstadt myi Saksan mukaan ensimmäisten kolmen kuukauden aikana [...](*)-ajoneuvoa. Huhtikuussa 2002 saavutettiin ensimmäinen positiivinen kuukausitulokas, [...](*)-euroa. Vuoden 2002 toukokuuhun mennessä oli kirjattu [...](*)-tilausta. Edelliseen vuoteen verrattuna liikevaihtoa onnistuttiin lisäämään 40 prosenttia. Usimmat luvut osoittavat, että heinäkuuhun 2002 asti liikevaihto ja liikevoitto olivat suunnitelman mukaisia. Elokuussa yritystä kohtasi valitettavasti takaisku, sillä sen oli pakko väliaikaisesti pysäyttää tuotantonsa itäisen Saksan tulvakatastrofin vuoksi.

4. Rakenneuudistuksen rahoitus ja tuen suhteellisuus

a) Työntekijöiden osuus rakenneuudistuksesta

(60) Työntekijöiden 2,82 miljoonan euron rakenneuudistus-osuuden osalta Saksa katsoo, että henkilöstön osittainen luopuminen palkasta on katsottava vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen⁽⁸⁾ (jäljempänä 'suuntaviivat') 3.2.2 kohdan iii) alakohdassa tarkoitetuksi yrityksen omaksi osuudeksi. Ratkaisevaa tässä yhteydessä on, osallistuuko rakenneuudistuksen kohteena ollut yritys tuensaajana rakenneuudistukseen. Sen osuudesta voi vastata joko investoija rahoituksen muodossa tai yritys jossakin muussa muodossa. Työntekijöiden luopumista palkan muodossa olevista tuloista on pidettävä merkittävänä osallistumisena menestyksekkääseen rakenneuudistukseen, ja se pitäisi ottaa mukaan tuensaajan osuuteen. Näin ollen Saksa katsoo, että henkilöstön hyväksymä luopuminen 2,82 miljoonan euron palkkaetuuksista on katsottava rahoitussuunnitelman kiinteäksi osaksi ja otettava huomioon rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksia laskettaessa. 11x(18)

b) BvS:n luopuminen 5,424 miljoonan euron saatavista LTS:ltä

(61) Saksa ilmoittaa, että BvS ei ole selvitystilän yhteydessä luopunut saatavistaan, joita sillä on LTS:ltä. Huhti-/toukokuussa 2000 tilintarkastajat oikaisivat LTS:n tilinpäätöksen siten, että 5,424 miljoonaa euroa (kertyneet korot mukaan luettuina) kirjattiin uudestaan BvS:n saamiseksi 31 päivänä joulukuuta 1998 päättyneeltä tilikaudelta. Tämä määrä maksetaan LTS:n selvitystilasta saatavista tuotoista. Toisin kuin komissio menettelyn aloittamispäätöksessä katsoo, määrää ei siten pidä katsoa esillä olevalle rakenneuudistukselle myönnettyksi tueksi, koska BvS ei ole luopunut saatavistaan.

IV TUEN ARVIOINTI

1. Valtiontuen olemassaolo

(62) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai

⁽⁸⁾ EYVL C 368, 23.12.1994, s. 12.

tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuki vaikuttaa kauppaan silloin, kun tuensaajayritys harjoittaa taloudellista toimintaa alalla, jolla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

- (63) Komissio toteaa, että esillä olevassa asiassa valtion varoista myönnettiin tukea tietyille yritykselle, jota suositettiin pienentämällä ilmoitetun rakenneuudistushankkeen toteuttamisesta aiheutuvia tavanomaisia kustannuksia. Lisäksi tuensaaja – Doppstadt GmbH – on yritys, joka valmistaa kuljetusajoneuvoja ja ympäristötekniikkaa. Tämä on taloudellista toimintaa alalla, jolla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa. Näin ollen tämä tuki kuuluu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.
- (64) Komissio toteaa lisäksi, ettei Saksa ole täyttänyt EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaista velvoitettaan ilmoittaa suunnitelluista tuista ajoissa komissiolle. Näin ollen tuet ovat muodollisesti sääntöjenvastaisia. Tämä ei kuitenkaan välttämättä merkitse, että tuet eivät sovellu yhteismarkkinoille. Yksittäiset toimenpiteet on siksi tutkittava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan mukaisesti.

2. Mahdollisia yhteismarkkinoille soveltumisen perusteita

- (65) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohtaan tehtävän poikkeuksen perustana voi olla joko EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohta tai 87 artiklan 3 kohta.
- (66) Saksa ei väitä, että tuki pitäisi arvioida 87 artiklan 2 kohdan nojalla yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Onkin ilmeistä, että tätä artiklaa ei tosiasiallisesti voida soveltaa tähän asiaan.
- (67) Esillä oleva asia kuuluu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan. Tällä määräyksellä annetaan komissiolle harkintavalta hyväksyä valtiontukia tietyin edellytyksin. Esillä olevassa asiassa ei ole vedottu 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan, d alakohdan ja e alakohdan poikkeusmääräyksiin, eivätkä ne olekaan tosiasiallisesti merkityksellisiä. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla komissiolle on oikeus hyväksyä valtiontukia taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Sachsen-Anhaltin osavaltio kuuluu tämän määräyksen soveltamisalaan. Tuen päätavoite on kuitenkin tässä asiassa pikemminkin tietyn talouden alan edistäminen kuin alueen taloudellisen kehityksen edistäminen. Näin ollen

tukea tulisi arvioida EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella eikä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella.

- (68) Hanke liittyy yrityksen rakenteen uudistamiseen investoijan esittämän rakenneuudistussuunnitelman mukaisesti. Vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettävää rakenneuudistustukea on arvioitava valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen mukaisesti. Yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettyillä tuilla voidaan edistää taloudellisen toiminnan kehitystä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, jos tuet täyttävät suuntaviivoissa asetetut edellytykset.
- (69) Esillä olevaan asiaan sovelletaan vuoden 1994 suuntaviivoja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi vuonna 1999 annettujen yhteisön suuntaviivojen (?) 101 kohdan nojalla, sillä tukea tai osaa siitä ei ole myönnetty sen jälkeen, kun suuntaviivat julkaistiin vuonna 1999.

3. Arvioinnin kohde

- (70) Komissio on todennut menettelyn aloittamispäätöksessään, että Lintra-päätöksessä⁽¹⁰⁾ Doppstadt GmbH:lle voidaan määrätä vielä lisävastuita.
- (71) Lintra-päätös annettiin 28 päivänä maaliskuuta 2001. Saksa ilmoitti komissiolle 29 päivänä kesäkuuta 2001 päivätyllä kirjeellä, että Lintra-päätöksessä sääntöjenvastaiseksi todettu entiselle LTS:lle myönnetty 3 252 373 euron tuki maksettiin takaisin korkoineen, jolloin kokonaissummaksi tuli 4 088 648,54 euroa. Maksusuositus, joka on päiväty 22 päivänä kesäkuuta 2001, on toimitettu komissiolle. LTS maksoi sääntöjenvastaisen tuen takaisin selvitystilan yhteydessä. Näin ollen näitä toimenpiteitä ei enää arvioida tässä päätöksessä.
- (72) Komissio toteaa lisäksi, että muutetun rakenneuudistussuunnitelman mukaan julkisista varoista myönnetään rakenneuudistustukea hyväksytyjen ohjelmien perusteella 6,165 miljoonaa euroa rakenneuudistukseen, jonka arvo on kaiken kaikkiaan 45,409 miljoonaa euroa. Tämä tuki katsotaan siten Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999

(9) EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

(10) Ks. alaviite 3.

annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/99⁽¹⁾ 1 artiklan b kohdan ii alakohdassa tarkoitetuksi voimassa olevaksi tueksi, eikä sen soveltuvuutta yhteismarkkinoille tarvitse enää tutkia tässä päätöksessä. Näin ollen 39,244 miljoonan euron suuruiset tuet tutkitaan tässä päätöksessä tapauskohtaisina tukina. On kuitenkin huomautettava, että myös voimassa oleva 6,165 miljoonan euron tuki otetaan huomioon arvioitaessa suuntaviivojen 3.2.2 kohdan iii) alakohdan mukaan, onko tuki oikeassa suhteessa kustannuksiin ja hyötyyn.

- (73) Menettelyn aloittamispäätöksessä komissio arvioi tukia alustavasti alkuperäisen rakenneuudistussuunnitelman perusteella. Sen jälkeen Saksa toimitti komissiolle rakenneuudistussuunnitelman muutetun version, jota on nyt käytettävä tukien arvioinnin perustana. Näin ollen komission on otettava huomioon – siinä määrin kuin se on tarpeellista uuden suunnitelman arvioinnin kannalta – kehitys, jota on tapahtunut tukien myöntämisen jälkeen ja ennen muutetun suunnitelman toimittamisen ajankohtaa.

4. Vaikeuksissa olevat yritykset

- (74) Vasta perustettua yhtiötä ei yleensä voida katsoa vaikeuksissa olevaksi yritykseksi. Saksan uusien osavaltioiden poikkeuksellisen muutosprosessin vuosi komissio on kuitenkin päättänyt soveltaa suuntaviivoja niin kutsuttuihin Auffanglösung-tapauksiin⁽¹²⁾, jos kyse on puhtaasti yksittäisten omaisuuserien myynnistä ja jos maksukyvyttömän yrityksen toimintaa jatketaan. Suuntaviivojen soveltamista näihin yrityksiin voidaan perustella siten, että otetaan huomioon uusien osavaltioiden ongelmat yleensä ja yrityksen ongelmat erityisesti.
- (75) Doppstadt GmbH sijaitsee uusien osavaltioiden alueella. Yritykselle siirrettiin kaikki ne entisen LTS:n ja GS:n omaisuuserät, joita tarvittiin haltuun otettavassa tuotannossa. Doppstadt GmbH jatkoi entisen LTS:n ja GS:n toimintaa. Doppstadt GmbH on näin ollen tosiasiallinen Auffanglösung-tapaus, ja sen hyväksi toteutetut toimenpiteet voidaan katsoa rakenneuudistustueksi.

⁽¹¹⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽¹²⁾ Ks. komission 16 päivänä huhtikuuta 1997 ja 30 päivänä huhtikuuta 1997 tekemät hyväksymispäätökset: valtiontuet 874/96 ja NN 139/96 UNION Werkzeugmaschinen GmbH:lle – 2.5.1997 päivätty kirje D/3428 – ja valtiontuki N 892/96 FORON Haus- und Küchentechnik GmbH:lle – 28.5.1997 päivätty kirje D/4047. Periaate vahvistetaan valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen suuntaviivojen 7 kohdan alaviiteessä 10: 'Ainoat poikkeukset tähän sääntöön muodostavat Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgabenin käsittelemät asiat, jotka liittyvät sen tehtäviin Saksan uusien osavaltioiden yritystoiminnan yksityistämisen, tai muut vastaavat näitä osavaltioita koskevat asiat niiden yritysten osalta, jotka on perustettu ennen 31 päivää joulukuuta 1999 aikaisemmin toimineen yrityksen selvitystilän jälkeen tai hankkimalla yrityksen kaikki omaisuuserät.'

- (76) Suuntaviivojen 2.1 kohdan mukaan vaikeuksissa olevien yritysten tyypillisiä tunnusmerkkejä ovat elinkelpoisuuden heikentyminen eli tappioiden kasvu, liikevaihdon supistuminen, tulorahoituksen pienentyminen ja alhainen nettovarallisuus. Komissio toteaa, että LTS on ollut tappiollinen vuodesta 1995 eli perustamisestaan⁽¹³⁾ lähtien. Vuonna 1998 tappiot olivat 8,3 miljoonaa euroa, ja vuonna 1999, samana ajankohtana, jolloin komissiolle ilmoitettiin käsiteltävänä olevasta suunnitelmasta, tappiot olivat 4,652 miljoonaa euroa. Doppstadt GmbH on siten vaikeuksissa oleva yritys, ja sen rakenneuudistukseksi myönnettyä tukea arvioidaan suuntaviivojen perusteella.

5. Hankkeen määrittelemisen rakenneuudistukseksi

- (77) Menettelyn aloittamispäätöksessään komissio epäili, onko hanke luonteeltaan rakenneuudistus, sillä rakenneuudistustoimenpiteet keskittyvät investointeihin.
- (78) Komissio toteaa, että tarkistetussa hankkeessa, sellaisena kuin Saksa on sen ilmoittanut, investointikustannusten on arvioitu vähenevän 9,515 miljoonaa euroa⁽¹⁴⁾. Tällöin investointikustannukset olisivat 50 prosenttia rakenneuudistustoimenpiteiden kustannuksista. Investointien osuus rakenneuudistussuunnitelmasta on siten selvästi supistunut. Lisäksi Saksa toteaa perustellusti, että investoinnit eivät yksinään riittäisi palauttamaan yrityksen elinkelpoisuutta pitkällä aikavälillä, ellei työprosesseja samalla organisoitaisi uudelleen ja järjeistettäisi ja ellei tuotevalikoimaa sekä myyntiä ajanmukaistettaisi rakenneuudistussuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Näistä syistä suunnitelma täyttää kaikki ne edellytykset, joiden perusteella sitä voidaan pitää rakenneuudistuksena eikä pelkkänä investointihankkeena.

6. Elinkelpoisuuden palauttaminen

- (79) Suuntaviivojen 3.2.2 kohdan i) alakohdan mukaan rakenneuudistussuunnitelman on mahdollistettava yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen kohtuullisessa ajassa yrityksen tulevia toimintaedellytyksiä koskevien realististen oletusten perusteella. Elinkelpoisuuden paranemisen on perustuttava pääasiassa rakenneuudistussuunnitelman sisältämiin yrityksen sisäisiin toimenpiteisiin. Se ei voi perustua yksinomaan hin-

⁽¹³⁾ LandTechnik Schlüter GmbH muuttui LandTechnik Schönebeck GmbH:ksi 31.5.1995.

⁽¹⁴⁾ Kustannusten supistuminen johtuu päätöksestä, jonka mukaan yrityksen omaan voimalaitokseen ei investoida energiamarkkinoiden vapauttamisen vuoksi.

tojen tai kysynnän vaihtelun kaltaisiin seikkoihin, joihin yritys tuskin voi itse vaikuttaa.

- (80) Menettelyn aloittamis päätöksessä komissio epäili, voiko rakenneuudistus suunnitelma varmistaa yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden, koska investoija F. Doppstadtilla ei ilmeisesti ole ennestään kokemusta kuljetusajoneuvoista ja hän kykenee tarjoamaan rahoitusta vain rajallisesti. Lisäksi komissio totesi, että sillä ei ole riittävästi tietoja merkityksellisistä markkinoista voidakseen päätellä, ovatko ne varsin kunnianhimoiset myyntitavoitteet, joihin rakenneuudistus suunnitelman pitkän aikavälin elinkelpoisuus perustuu, realistiset ja uskottavat.
- (81) Investoijan puutteellisen kokemuksen osalta Saksa katsoo, että perheyrittäjä Doppstadtilla, jonka palveluksessa Ferdinand Doppstadt oli ennen kuin ryhtyi johtamaan Doppstadt GmbH:ta, on yli 30 vuoden kokemus kuljetusajoneuvojen valmistuksesta. Tracin ensimmäisen markkinoille saattamisen yhteydessä ilmenneiden teknisten ongelmien vuoksi Saksa on lisäksi toimittanut arviotavaksi muutetun rakenneuudistus suunnitelman, jonka mukaan Trac-konseptin menestyksellinen ajanmukaistaminen on pyritty varmistamaan vaihtamalla yrityksen johto ja vahvistamalla sitä ulkopuolisilla konsulteilla. Mahdollisesti puuttuvaa kokemusta on siten kompensoitu ilmeisen sopivalla tavalla. Tämä vahvistetaan myös Saksan toimittamassa asiantuntijaselvityksessä, jossa todetaan, että aikaisemmat tekniset puutteet on nyt Tracin uudessa kehitysvaiheessa korjattu.
- (82) Komissio toteaa uuden suunnitelman toteuttamiskelpoisuudesta, että noin [...](*) prosenttia liikevaihdosta saadaan ympäristötekniikan tuotteista (pääosin siemenviljan seulontalaitteista ja piennarkäyttöön tarkoitetuista niitokoneista), jotka ovat saatavilla olevien tietojen mukaan ilmeisesti menestyneet markkinoilla hyvin. Huomattava osa liikevaihdosta lankeaa sekä vanhassa että uudessa suunnitelmassa Trac-kuljetusajoneuvon myynnin osalle. Trac-ajoneuvojen osuus koko liikevaihdosta oli vanhassa suunnitelmassa noin [...](*) prosenttia ja uudessa suunnitelmassa noin [...](*) prosenttia. Tracien ja niiden varaosien myynnin osuus on uudessakin suunnitelmassa noin [...](*) prosenttia koko arvioidusta liikevaihdosta. Trac-tuotteen menestyminen on siten ratkaisevaa voitolliseen tulokseen pääsemisen ja näin ollen myös yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen kannalta.
- (83) Todetaan, että uudessa suunnitelmassa yrityksen elinkelpoisuuden palauttamista lykätään vuodella alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna. Positiiviseen tulokseen arvioidaan päästävän alun perin suunnitellun vuoden 2002 sijasta vasta vuonna 2003. Aluksi liikevaihtoa on tarkoitus kasvattaa ympäristötekniikan myynnin kautta. Vuonna 2002 liikevaihdon odotetaan kasvavan lisää markkinoille saatetun uuden Tracin myynnin ansiosta. Uudessa suunnitelmassa Tracien myynnin odotetaan olevan [...](*) kappaletta vuonna 2002 ja [...](*) kappaletta vuonna 2003. Rakenneuudistuksen loppuun saattamisen jälkeen myynnin on arvioitu olevan [...](*) yksikköä vuodessa.
- (84) Saksan mukaan suunnitelman mukainen myynnin kasvu voidaan saavuttaa traktorimarkkinoiden yleisestä matalasuhdanteesta huolimatta, koska Trac tavoittelee markkinasegmenttiä, jolla tällainen myynti vaikuttaa toteuttamiskelpoiselta. Suunnitelman myyntilukujen realistisuutta selvittääkseen Saksa on esittänyt markkina-analyysin, jossa arvioidaan erityisesti Doppstadtin uuden Trac-konseptin näkymiä.
- (85) Näiden tietojen mukaan edellisen tuotteen tekniset puutteet on korjattu, ja tuote on nyt teknisiltä ominaisuuksiltaan kilpailukykyinen. Markkinaselvityksen tuotesegmenttianalyysissä todetaan, että uuden Tracin suunnitelman mukaiset myyntiluvut ovat saavutettavissa, koska tuotteen kysyntä on ilmeisesti kasvussa. Tätä tukee myös se tosiasia, että Tracin edeltäjät on vaihdettava uuteen eikä markkinoilla ole tähän saakka ollut yhtä monikäyttöistä tuotetta. Uusimpien tietojen mukaan osittain Traciin verrattava tuote aiotaan sitä paitsi vetää markkinoilta. Saksa tekee komissiolle toimittamassaan markkina-analyysissä näiden näkökohtien perusteella sen päätelmän, että vuoden 2003 loppuun mennessä voidaan päästä [...](*) Tracin vuosittaiseen myyntiin.
- (86) Suunnitelmassa esitetty rakenneuudistuskauden pidentäminen uuden tuotteen saattamiseksi markkinoille vaikuttaa sopivalta toimenpiteeltä. Saksan toimittamien viimeimpien tietojen perusteella suunnitelmassa esitetyt Tracin myyntiluvut vaikuttavat olevan toteutettavissa. Koska uusi tuote on uusimpien tietojen perusteella ilmeisesti kaiken kaikkiaan kilpailukykyinen, elinkelpoisuuden palauttaminen ei kyseenalaistu edes siinä tapauksessa, että yritys ei täysin saavuta tavoitteitaan; kannattavuusrajan ylittäminen saattaa tosin viivästyä. Vaikuttaa myös siltä, että uusien kehitys Tracin markkinoille saattamisen jälkeen vahvistaa tämän.
- (87) Näin ollen komission epäilyt siitä, voiko rakenneuudistus suunnitelma palauttaa yrityksen elinkelpoisuuden, ovat poistuneet.
- (88) Suuntaviivojen mukaan tuen on oltava oikeassa suhteessa rakenneuudistuksen kustannuksiin ja hyötyyn. Suuntaviivojen 3.2.2 kohdan iii) alakohdassa määrätään, että tuki on rajattava määrään, joka on ehdottomasti välttämätön rakenneuudistuksen toteuttamiseksi, ja sen on oltava suhteessa yhteisön kannalta odotettavissa olevaan hyötyyn. Tuensaajien on osallistuttava raken-

7. Tuen suhteellisuus

neudistussuunnitelmaan merkittäväällä määrällä omia varojaan. Tukea ei saa käyttää sellaisten uusien investointien rahoittamiseen, jotka eivät ole rakenneuudistuksen kannalta tarpeen.

- (89) Komissio epäili menettelyn aloittamispäätöksessä, onko tuensaja osallistunut rakenneuudistukseen merkittäväällä määrällä omia varojaan tai ulkopuolista rahoitusta, koska tuensajaan osuus oli ilmeisesti vain 28 prosenttia.

- (90) Saksa on ilmoittanut alkuperäiseen rakenneuudistus-suunnitelmaan tehdyistä muutoksista 21 päivänä syyskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä. Osa muutoksista liittyy rakenneuudistuksen rahoitukseen ja tuen suuruuteen. Investointeihin suunniteltua tukiosuutta on supistettu merkittävästi, muiden rakenneuudistuksen kustannusten tukiosuutta on sitä vastoin lisätty. Tuen kokonaismäärää on kuitenkin supistettu 3,071 miljoonaa euroa alkuperäiseen rakenneuudistussuunnitelmaan verrattuna. Ilmoitettujen muutosten perusteella rakenneuudistus rahoitetaan seuraavasti:

(miljoonaa euroa)

Kustannukset		Rahoitus			
		BvS/Osavaltio		Investoija	Työntekijät
Investoinnit	17,617	Hyväksytyt tukiohjelmat:		6,934	
		Yht. ohjelman varat ja investointituki	6,165		
		Sachsen-Anhaltin osavaltion tuki	12,079		
Rakenneuudistuskustannukset	17,367				
Tappioiden kattaminen	6,4	BvS	16,215		
Käyttöpääoma	18,352	BvS	4,28	14,095	
Alkuperäiset tuotantolaitokset	6,6	BvS	6,6		
Osallistuminen henkilöstökuuluihin	2,8				2,8
Yhteensä	69,26		45,409	21,03	2,8
			= 66 %	= 30 %	= 4 %

Huom. Taulukkoon sisältyy pyöristettyjä lukuja.

- (91) Komissio toteaa työntekijöiden 2,8 miljoonan euron osuudesta, että tämä määrä lasketaan mukaan rakenneuudistuksen kustannuksiin, koska kyse on aidosta osallistumisesta rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksiin. Määrää ei kuitenkaan katsota investoijan osuudeksi, koska kyse ei ole investoijan varoista eikä Doppstadt GmbH -yrityksen varoista saatavasta rahoituksesta ⁽¹⁵⁾.

ei edellä 90 kohdassa esitetyssä taulukossa oteta enää huomioon, koska Saksa on oikaissut LTS:n tilinpäätöksen ja koska tämä määrä Saksan mukaan näin ollen maksetaan takaisin BvS:lle selvitystilasta saatavista tuotoista. Koska BvS ei siten ole luopunut saamisista tukeakseen rakenneuudistuksen kohteena ollutta yhtiötä, määrää ei lasketa rakenneuudistuskustannuksiin sisältyväksi rakenneuudistustueksi.

- (92) Menettelyn aloittamispäätöksessä rakenneuudistuksen kustannuksiksi todettua 5,424 miljoonan euron määrää

- (93) Komissio toteaa menettelyn aloittamispäätöksessä esitetystä epäilystä, joka koski investoijan rakenneuudistusosuuden suuruutta, että kun tuen määrää on supistettu eikä 5,424 miljoonan euron määrää oteta huomioon

⁽¹⁵⁾ Ks. asiassa ZEMAG tehty komission päätös 2002/186/EY, EYVL L 62, 5.3.2002, s. 44.

rakenneuudistuksen kustannuksina ja rakenneuudistustukena, investoijan osuus on 30 prosenttia. Aiempien uusia osavaltioita koskevien rakenneuudistustukiasioiden mukaisesti tätä voidaan pitää suuntaviivoissa tarkoitettuna merkittävänä osuutena ⁽¹⁶⁾. Näin ollen epäilyt siitä, onko tuki oikeassa suhteessa rakenneuudistuksen kustannuksiin ja hyötyyn, ovat poistuneet.

V PÄÄTELMÄT

- (94) Komissio toteaa, että Saksa on myöntänyt 39,244 miljoonan euron suuruisen tuen Doppstadt GmbH:lle EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Komissio pääättelee kuitenkin ilmoitettujen tietojen perusteella, että nämä toimenpiteet ovat yhteensopivia EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan kanssa ja soveltuvat siten yhteismarkkinoille,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jonka Saksa on myöntänyt Doppstadt GmbH:lle ja jonka määrä on 39,244 miljoonaa euroa, soveltuu yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 27 päivänä marraskuuta 2002.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen

⁽¹⁶⁾ Ks. tästä seuraavat päätökset: asia Wismarer Propeller- und Maschinenfabrik (NN 152/98), 9 päivänä kesäkuuta 1999 tehty päätös, EYVL C 88, 25.3.2000, s. 3 ja asia Hydraulik Markranstädt GmbH (NN 48/98), 26 päivänä kesäkuuta 2000 tehty päätös, EYVL C 62, 4.3.2000, s. 18.